

AU-1274

B.S.W. Part-II/B.A. in Social Work-II Examination
PSYCHOLOGY OF DEVELOPMENT AND ADJUSTMENT

Paper—IV

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

Note :— (1) **ALL** questions are compulsory.

(2) All questions carry equal marks.

1. Give the suitable definitions of Growth and Development. Explain the principles and meaning of Growth and Development. 20

OR

What do you mean by Growth and Development ? Discuss the Intellectual, Emotional and Educational Development of a Person. 20

2. Answer the following questions :

(A) Role of Adolescence.	5
(B) Problems of Infancy.	5
(C) Cognitive Development in Childhood.	5
(D) Maslow's Self Actualization Theory.	5

OR

(E) Learning in Human Development.	5
(F) Features of Childhood.	5
(G) Give the details three steps of Prenatal Stage.	5
(H) Characteristics of Neonatal.	5

3. What is Stress and explain the characteristics and goals of Stress. 20

OR

Define Mental Deficiency. Discuss its types, causes and symptoms only. 20

4. Answer the following :

(A) Define Good Counselling.	5
(B) Techniques of Counselling.	5
(C) Purpose of Counselling.	5
(D) Counselling in School.	5

OR

(E) Alcohol.	5
(F) Drug Abuse.	5
(G) Family Counselling.	5
(H) AIDS Counselling.	5

5. Select the appropriate choice and fill in the blanks :

(1) A Clinical Psychologist can practice :	2
(A) Psychosurgery	(B) Medical therapy
(C) Psychotherapy	(D) All of the above
(2) Free association, dream analysis, are the techniques used in :	2
(A) Freudian	(B) Behaviour theory
(C) Factor analysis	
(3) Medical treatment alongwith psychotherapy is more applicable to the treatment of ____.	2
(A) Eating disorder	(B) Anxiety disorder
(C) Schizophrenia	
(4) Person centered therapy was developed by ____.	2
(A) Alberts Ellis	(B) Skinner
(C) Carl Rogers	
(5) Psychological disorders are caused due to 'Faulty learning and unlearning'. Which of the following therapy is based on the Learning Principles ?	2
(A) Behaviour therapy	(B) Cognitive therapy
(C) Medical therapy	

- (6) Rational Emotive therapy is developed by _____. 2
(A) Albert Ellis (B) Albert Bandbra
(C) Sullivan
- (7) Couple therapy, Family therapy and Psychodrama are the forms of _____. 2
(A) Group therapy (B) Individual therapy
(C) None of the above
- (8) _____ factors are responsible for the reactions to stress. 2
(A) Moral (B) Psychological
(C) Social
- (9) Neurotics and Normals differ in _____. 2
(A) Degrees (B) Kind
(C) Quality
- (10) In psychoses, the personality is _____. 2
(A) Integrated (B) Disintegrated
(C) Disorganized

AU-1274

B.S.W. Part-II/B.A. in Social Work-II Examination
PSYCHOLOGY OF DEVELOPMENT AND ADJUSTMENT
Paper—IV

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 100

(मराठी माध्यम)

सूचना :—(1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे.

(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.

1. वाढ व विकासाची योग्य व्याख्या द्या. वाढ व विकासाच्या अर्थ व तत्वाविषयी वर्णन करा. 20
 किंवा
 तुमच्या मते वाढ व विकास म्हणजे काय ? व्यक्तित्वाच्या बौद्धिक, भावनिक व शैक्षणिक विकासाची चर्चा करा. 20
2. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा :
 (अ) कुमारावस्थेमधील भूमिका. 5
 (ब) शैशवावस्थेमधील समस्या. 5
 (क) बाल्यावस्थेमधील बोधात्मक विकास. 5
 (ड) मॅसलोचा स्व-वासाविकीकरणाचा सिद्धांत. 5
 किंवा
 (इ) मानवविकासामध्ये अध्ययन. 5
 (फ) बाल्यावस्थेमधील लक्षणे. 5
 (ग) जन्मपूर्व अवस्थेच्या तिन पायऱ्या सविस्तर लिहा. 5
 (ह) अर्थकावस्थेची वैशिष्ट्ये. 5
3. ताण म्हणजे काय ? ताणाची ध्येय व वैशिष्ट्ये विशद करा. 20
 किंवा
 मानसिक भागासलेपणाची व्याख्या द्या. त्याचे प्रकार, कारणे व लक्षणविषयी चर्चा करा. 20

4. खालील प्रश्नाची उत्तरे लिहा :

(अ) योग्य समुपदेशनाची व्याख्या करा.	5
(ब) समुपदेशनाची तंत्रे.	5
(क) समुपदेशनाची उद्देश.	5
(ड) शालेय समुपदेशन.	5

किंवा

(इ) मद्यपान.	5
(फ) व्यसनधिनता.	5
(ग) कुटुंब समुपदेशन.	5
(ह) एड्स समुपदेशन.	5

5. योग्य पर्यायाची निवड करून रीकाम्या जागा भरा :

(1) चिकित्सकीय मानसशास्त्रज्ञ _____ चे कार्य करू शकतो.	2
(अ) मनोशल्याचिकित्सा	(ब) वैद्यकीय मनोसोपचार पद्धती
(क) मानसोपचार पद्धती	(ड) वरील सर्व
(2) मुक्त साहचर्य व स्वप्न विश्लेषण ही तंत्रे _____ वापरतात.	2
(अ) फ्राईडवादी मनोविश्लेषण कर्ता	(ब) वर्तनपद्धती
(क) व्यक्ति केंद्रीत चिकित्सा	
(3) वैद्यकीय उपचार व मानसोपचार _____ जास्त उपयोगी आहे.	2
(अ) भोजनासंबंधाविकृती	(ब) दुःचीता
(क) छिन्नमनस्कता	
(4) व्यक्ति केंद्रीत चिकित्सा _____ यांनी विकसित केली.	2
(अ) अल्बर्ट एलिस	(ब) स्कीनर
(क) कार्ल रोगर्स	
(5) चुकीचे अध्ययन व अनध्ययनामुळे मानसिक विकृती उद्भवने त्यासाठी अध्ययन सिद्धांतावर आधारीत _____ पद्धत वापरतात.	2
(अ) वर्तन पद्धती	(ब) बोधात्मक पद्धती
(क) वैद्यकीय पद्धती	

- (6) तर्कभावनात्मक पद्धती _____ यांनी विकसित केली. 2
 (अ) अल्बर्ट एलिस (ब) अल्बर्ट बॅंडब्रा
 (क) सॅलीवॉन
- (7) युगल चिकित्सा पद्धती, कौटुंबीक पद्धती व मनोनाट्य _____ चे प्रकार आहेत. 2
 (अ) समूह पद्धती (ब) वैयक्तीक चिकित्सा पद्धती
 (क) काहीच नाही
- (8) तणावाला दिली जाणारी प्रतिक्रियेला _____ घटक कारणीभूत असतात. 2
 (अ) नैतीक (ब) मानसिक
 (क) सामाजिक
- (9) मानसनसविकृत व सामान्य व्यक्ती वर्तनामध्ये भेद _____ चा असतो. 2
 (अ) पदवी (ब) प्रकार
 (क) दर्जा
- (10) मनोविकृतीमध्ये व्यक्तिमत्वात _____ असते. 2
 (अ) एकात्मिक (ब) अएकात्मिक
 (क) विसंघटन